

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivata

Bulv. Regele Ferdinand 4/24
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egész évre 840 Le
Fél évre 420 Le
Negyed évre 210 Le
Havonta 70 Le

Előfizetések díjazás szerinti
Mégintek naponta regge

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucurestiben 50 banival
több.

A patriarcha ünneplése.

(Bucuresti, február 18.) A kamara mai ülésén a görög keleti patriarkátus ügyét tárgyalták. A kamara elfogadta a patriarkátus felállításáról szóló javaslatot, majd az elnök üdvözölte az új patriarkát Christea Miron, aki most „Öszentsége” címet kapta. A patriarcha meghatóan mondott köszönetet az üdvözlésekért és kijelentette, hogy mint szenátusi tagnak ugyan nincsen joga beszélni a parlamentben, de mint patriarcha, barmikor beszélhet gyermekeihez.

Herriot bukik a frankzuhanás miatt.

(London, február 18.) Az angol lapok arról a meglepő hírről számolnak be, hogy a baloldali pártok a legteljesebb mértékben elégedetlenek Herriot politikájával. A lapok szerint Herriot rövidesen kénytelen lesz átengedni a helyét egy Caillaux-Loucheur kabinetnek, amelyben garanciát látnak az erélyes kezű kormányzásra. Herriot bukásának a frank újabb zuhanása az oka, amelynek következtében a drágaság ismét emelkedett. A Times szerint Franciaországban csak akkor követhet biztos pénzügyi helyzet, ha az ország nem vesz fel újabb kölcsönöket, ha a lakosságot jobban megadóztatják és ha csökkentik az állami kiadásokat.

Földet kapnak a Magyarországból menekült románok.

(Saját tudósítónktól.) A román csapatok kivonulása után a mostani magyar határmenti községek román nyelvű lakosai közül igen sokan elhagyták szülőfalujukat és Romániába jöttek át. Több százat tesz ki ezeknek a száma és a kormánynak még ma is gondot adott ezeknek az elhelyezése. Ma Aradra érkezett Manulescu János földművelésügyi felügyelő, akit ennek a kérdésnek az elintézésével bíztak meg és a megyeháza tanácstermében az 6 elnöklété alatt bizottság ült össze, amely összeírta a menekültek neveit. A bizottság tanácskozásán résztvett Beju Onisor földművelésügyi tanácsos, a prefektus képviselőként Boneu Vazul főjegyző és az érdekelt községek közül két-két megbízott. Az összeírási munkálatok több napig tartanak és ennek befejezte után dönt a bizottság, hogy kiknek jogos a földigényük. Az állam a kisajátított földekből földet ad a menekülteknek. A vezérelv az, hogy csak a földművesek kapjanak földet. Valószínű, hogy a határmenti területeken ezekből a menekültekből létesítenek telepítéseket.

Uj jelölt

az aradi görög keleti püspöki állásra.

Vita folyik Bucurestiben a teljes vagy részleges zsinati választások körül.

(Bucuresti, február 18.) Politikai és egyházi köröket élénken foglalkoztatja az aradi püspökség kérdése. Az elhunyt Papp I. János püspök örökének a betöltésénél egyes politikai körök politikai szempontokat szeretnének előtérbe tolni, ami az egyház kebelében nagy elégtelenséget kelet. A betöltés kérdését az nehezíti meg, hogy a múlt évben megválasztott zsinati tagoknak több mint a fele lemondott tisztségéről, a zsinat nem ülhet össze és ezt előbb újból meg kell választani. A zsinat megválasztásánál két kérdés merült fel. Válasszák-e meg újra a teljes zsinatot, vagy pedig csak a lemondott tagok helyére ejtsék

meg a választásokat. A többség véleménye az új választás megújítása mellett van, mert a részleges választásokban politikai manővert sejtene és mert ez ellenkezik az egyházi szervezettel, az ilyen esetleges részleges választás senkit sem elégitene ki. A püspöki székre különben eddig három jelölt van kombinációban. A már ismertetett Folea világosi esperes, dr. Magier váradai szentszéki előadó mellett most dr. Stroian nagyszabeni érseki szentszéki egyháziügyi előadó neve is forgalomba került és egyházi körök véleménye szerint sok esélye van a megválasztásra. Hírek szerint Stroianu megválasztása ellen a kormánynak sem lenne kifogása.

Háborúra készül a szovjet.

Rémhírek orosz mozgolódásról. — A vörös hadsereg fantasztikus mozgósítási tervet.

(Berlin, február 18.) Az orosz ellenforradalmárok Berlinben megjelent lapja, a „Rulj” nagy leleplezéseket közöl a bolsevik hadsereg lázas előkészületeiről.

Forrásai szerint március havában fog befejeződni annak a nagy szabású reorganizációs programnak gyakorlati végrehajtása, mely a fennálló ötvenhat törzshadosztályt a legmodernebb felszereléssel és speciális osztagokkal látja el. Minden gyalogos és lovashadosztály mellé egy tankosztály, gázcsapatot, azonkívül számföldi gépjárműosztályokat, stb. szerveznek. Minden hadosztály kap egy-egy négy Junkers-típusú repülőgépből álló escadrillont gázbombákkal felszerelve. Hollandia, Spanyol- és Olaszország márciusra kell, hogy leszállítsa a táncskóztársaságnak 350 darab Fokker- és Junkers-típusú aeroplánra vonatkozó rendelkezését. Rakovszki nemrég rendelt a londoni Wickers-cégnél tíz messzehordó mozsárágyut a „Kövér Berta” tökéletesített változójából és hat motort 620-620 lóerővel, nagy távolságokra felszerelendő légcsőjök részére.

Azonkívül Luganovszky bizottsága is vásárolt a legutolsó időben Ausztriában 200 aeroplánt, 500 tábort és nehézágyut, 3000 Maxim-gépfegyvert, 200 ezer Manlicher-puskát, 25 millió töltényt és 100.000 darab ágyulövetéket s mindezt már utnak is irányította.

A vörös hadseregnek kémiai anyagokkal való ellátására Krom-

tinszki megegyezett a német vegyiparosokkal és ezek már hozzá is láttak a 2 millió kilogramnyi chlórclán-preparátum szállításához oly ürüggyel, hogy mindezt anilinfestékek előállítására készítik.

Működési hadszíntérnek két frontot vesznek fel az orosz katonai tervek: a kaukázusi és az ukrainait. Az elsöre főparancsnokul Gutor, vezérkari főnökül Guscsin, a másodikra Jegorov, illetve Szlascsev van kiszemelve. A bolsevikiek terve számításba vett egy váratlan összecsapás a Tanácsunió és Románia-Görögország-Bulgária-Törökország között és pedig Csehszlovákia, Lengyelország, Finnország és a balti közönségek fegyveres semlegessége mellett.

A vörös vezérkar hadászati terve nyugaton abban áll, hogy 8 gyalog és 4 fél lovashadosztály Bender-Bucuresti-Plevna-Szófia irányában előretörjön. Ezt követi Katovszkij parancsnoksága alatt a második hadseregcsoport felvonulása Csernovitz-Timisoara irányában. Csehszlovákia sakkbantartása a kaukázusi hadseregcsoportnak lenne a feladata.

Az orosz újság hírét természetesen nem lehet komolyan venni. Szinte mulatságos az osztrák és cseh fegyverszállításokról közölt híradása, de ennél is kedvesebb a kérezer vagonból álló önkéntes mény rémhíre. Ha a cikk politikai információi is ilyen alaposak, akkor a Rulj-t mindenek inkább, mint jól értesült orgánusnak lehet tartani.

Megalakult az új porosz kormány.

Berlinből táviratozzák: A dr. Marx volt birodalmi kancellár elnöksége alatt megalakult új porosz kormány listája ma véglegesen elkészült. Belügyminiszter Severing, pénzügyminiszter Höpker-Aschaff, kereskedelmi miniszter Schreiber, mezőgazdasági miniszter Steiger, közoktatásügyi miniszter Becker és igazságügyminiszter Zehnoff lett.

Bezárták

egy fizetésképtelen kereskedő üzletét.

Érdekes kényszeregyezési tárgyalás az aradi cégbírószágon.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi törvényszék cégbírószágon Ornstein Árpád táblabíró előtt ma délelőtt tárgyalták Guttman Izidor aradi férfiruhakereskedő kényszeregyezési ügyét, aki — mint ismeretes 735.000 lej passzívával fizetésképtelen lett és negyven százalékos egyezséget ajánlott fel hitelezőinek. A kényszeregyezési eljárás megindult Guttman Izidor ellen és a bíróság dr. Kelemen Gábor ügyvédet nevezte ki vagyonfelügyelőnek. A mai egyezkedési tárgyaláson a hitelezők nevében dr. Szalai Vilmos, dr. Zeiner Gusztáv, dr. Gara Armin és dr. Messzer Károly ügyvédek jelentek meg. Guttman Izidort dr. Friedmann Ignác képviselte. A hitelezők megbízottjai kijelentették, hogy nem fogadják el a felajánlott negyven százalékos kvótát és egyben arra kérték a bíróságot, hogy addig, míg a közadós újabb ajánlatot nem tesz, rendelje el Guttman Izidor üzletének bezárását. A tárgyaláson jelenlevő Guttman Izidor az ügyvédek kívánságának hallatára bejelentette, hogy a felajánlott negyven százalékos kvótát fel emeli hatvan százalékra, de közölte egyben azt is, nincsen kifogása az ellen, hogy a kényszeregyezés létrejöttéig üzletét zárva tartsa. Ornstein cégbíró kihirdette határozatát, amely szerint elrendeli Guttman Izidor Bul. Reg. Ferd. (Boros Beni)-térj üzletének azonnali bezárását és a következő kényszeregyezési tárgyalást március 6-ára írta ki. Március 6-án szavaznak a hitelezők, hogy hajlandók-e elfogadni a fizetésképtelen kereskedő 60 százalékos egyezségét.

— Amerikai kölcsönt keres Németország. Newyorkból táviratozzák: A Német Járadékbank Newyorkban tárgyalásokat kezdett egy 100 millió dolláros kölcsön felvételére vonatkozólag.

Az olasz ipar hatalmas fejlődése.

Az olasz ipar számokban. — A háború utáni olasz ipar fejlődése.

(Milano, február havában.) Régi igazság, hogy egy ország valódi gazdagságát nem annak természetadta kincsei, hanem azok feldolgozása, vagyis az ország ipara adja. Hiába az erdő, hiába az állatállomány, ha a fa nem bányákban kerül a közönség elé s az állati bőrök nem feldolgozva jutnak a piacra. Minél fejlettebb egy ország ipara, minél gazdagabb, minél tökéletesebb ez, annál tökéletesebb és hitelképesebb maga az illető ország.

Régi igazságok ezek, csak nálunk — arrafelé, ahol a Balkánt jelzik a térképen, — nem akarják ezt a régi igazságot.

Ahelyett, hogy az ipart minden lehetséges módon támogatnák, minden ténykedésük arra jó, hogy leőrjék.

A nálunk divó kétbalkézes pénz- és vámpolitika egyenesen megölje a hazai iparnak s csakis ennek rendkívüli szívóssága, a hosszú éveken keresztül felhalmozott életenergiája mentette meg eddig és egyelőre a pusztulástól.

Hogy mennyire az ipar fejlődésétől függ egy ország felvirágzása s az állami vágyon gvarapodása, annak fényes bizonyítékaként szolgálnak azok a beszédes adatok, melyeket *Benni ur*, az olasz GYOSZ-nak, az országos iparszövetségnek elnöke volt szíves rendelkezésemre bocsájtani. A kapott adatok annyira érdekesek, hogy néhányat közülük itt bocsájtok az olvasóközönség elé.

Ötven évvel ezelőtt az olasz ipar évi bruttójövedelme 600 mil-

lió lírát tett. 1913-ban már 3 milliárdot, 1924-ben pedig aranylírára átszámítva, körülbelül 6 milliárd az olasz ipar évi bruttó jövedelme.

1871-ben 1 millió tonna kőszenet importált Itália, 1913-ban már 10 milliót s ezt mind az ipar fejlődése tette szükségessé. A mai behozatal természetesen a 10 milliót is messze túlhaladja.

Míg 1871-ben fél millió petróleumot hoztak be Olaszországba, 1913-ban a behozatal a 2 milliót is felülmúlta.

A villanyáramfogyasztás az utolsó években a régi fogyasztás négyszeresére emelkedett s az 1923—24. gazdasági évben 6 és fél millió kilowatt órát tett, ami 6.5 millió tonna kőszénnek felel meg.

Az olasz nemzeti ipar hatalmas fejlődését mutatja az import- és exportszámok hatalmas eltérése. 1892-ben az exportált készáruk értéke 131 millió líranak felelt meg, 1923-ban már 4 milliárd és 78 millió értéket képviselt a kivitt készáru. Ilyen viszonyok mellett érthető, hogy a készáru bevétel ugyanazon idő alatt 25 százalékkal csökkent.

Erős támasza az olasz iparnak Mussoliniék közgazdasági politikája és a kormány erős keze. Dacára a politikai ellentéteknek, melyek már a gyűlölettel határosak, sehol sincs az országban sem munkabeszüntetés, sem sztrájk.

A munkás kereseti lehetősége nem valami fényes, de a megélhetését biztosítja. Kevés is a mun-

kafelelő. Azt dolgozni akar, feltétlenül talál munkát. A jó munkás pedig itt is bármikor számíthat alkalmazásra.

A háború utáni Olaszország már elfelejtette a háborút.

Itt a mának élnek az emberek, illetve a jövőnek s így a „jóvőzelem“ mámorra lassacskán elpárolgott. A magyarokat nagyon szere-

tük, vezető lapokban gyakran olvasni: „a magyarok a mi barátaink“ s ha valamire, hát arra mindenesetre jó volt a rettenetes nérvéves vérzivatar, hogy az olasz és a magyar nemzet egymásra talált.

A piros, fehér, zöld összeülekezett a zöld, fehér, pirossal.

Buzél Jenő.

Arvizveszedelmek Olaszországban.

(Róma, február 18.) A legutóbbi napokban országsszerte nagy árvizek pusztítanak óriási károkkal. A Valtetina völgyében nagy lavinaomlás volt, amely négy munkást agyonütött. A Tagliamento folyó egyik köhüdjia is beomlott. Domodosoluban a lavina egy vasúti őrházat felborított és a benneiakók szörnnyelháltak. A liguriai partokon nagy szökbárak pusztítanak, tekintélyes károkat okozva. A názzai világhírű Angliss sétány teljesen elpusztult.

Római jelentés szerint Nápolyban a vihar 4 millió líra kárt okozott.

Bizalmat szavaztak az angol kormányoknak.

(London, február 18.) Az angol alsóház mai ülésén a munkáspárt bizalmatlansági indítványt terjesztett be a kormány ellen, ennek gazdasági politikája miatt. A munkáspárt a védővámok alkalmazása ellen foglalt állást, mert a kormány a védővámokat nemcsak hogy eltörölni nem akarja, hanem még fel akarja emeltetni. Lloyd George és Sir John Simons is a kormány mellett foglaltak állást s azt hangsúlyozták, hogy az angol iparnak szüksége van a védelemre, mert Anglia ipari termékeinek kivitele a békeesztendőkhöz mérten 25 százalékkal hanyatlott. A munkáspárt bizalmatlansági indítványát 335 szavazattal, 146 ellenében elvetették. Érdekes, hogy a munkáspárt egyik tagja is az indítvány ellen szavazott, akit ezért

a pártból ki fognak zárni.

SPORT

O Vivóverseny Posta és Pulitti között. Budapestről táviratozzák: A Nemzeti Atlétikai és Lovas Sportegyesület vezetőségének az egyik tagja ma elutazott Olaszországba, hogy Pulitti olasz vivóbajnokot hívja meg, hogy dr. Posta Sándorral, az olimpiai magyar bajnokkal álljon ki egy vivóakadémia keretében. A jelentős esemény elé nemzetközi sportkörökben is nagy érdeklődéssel tekintenek.

O Magyar teniszjátékos — Svájci bajnoka. Saint Moritzból táviratozzák Kehrling magyar teniszbajnok Kleinschrott társaságában 3:6, 6:3, 6:4 és 6:3 arányban legyőzte a félf páros verseyben a Demasius Moldenhauer párt, s ezzel megnyerte Svájc teniszbajnokságát.

TARCA

Párbajláz Pesten.

Január elseje óta kétszáz párbaj folyt le Budapesten. — Kisebb sértésekért nem párbajoznak már az emberek. — A legtöbb lovagias ügy a báltermekben és tánchelyiségekben keletkezik.

(Budapest, február 18.) A báliszezonban támad a legtöbb lovagias ügy. Ilyenkor a hevesebb vérmérsékletű fiatalemberek könnyen összeszólköznek már csak azért is, hogy lovagias ügyeikről beszéljen a társaság. A bálkon mindig akad egy-két krakéler, aki akár száz lovagias ügyet is hajlandó kezdeményezni. Nagy baj van a lekérések körül. A hölgyeket táncközben lekérni ma már ugyszólván kizárólag magyar szokás és egyáltalán nem mondható jó szokásnak. Ha valakitől lekérnek a táncosnőjét egymásután többször, mindenki tudhatja tapasztalatból, milyen kellemetlenül érzi magát, különösen akkor, ha az illető hölgyhöz valami köze van, vagy észreveszi, hogy egy másik fiatalember kéri le egymásután többször táncosnőjét. Nem is csoda, ha igyekszik valami módon összezőrdülni az illetővel. Esetleg az is megteszi, hogy amikor ez ekkéri táncosnőjét, egy szertien tovább táncol, mintha nem venné észre. A párbajoknak legalább egyharmada ilyen vagy hasonló ügyekből keletkezik.

Január elseje óta a mai napig

köribelül kétszáz párbaj folyt le Budapesten. A vivótermekben állandóan van öt-hat ember, aki paukcol, készülődik egy közlő párbajra. A Fodor, Santelli, Lovas, Rákosi, Gerencsér vivóme-terek és vivóklubok helyiségeiben ugyszólván nincs nap, hogy egy, esetleg több párbaj ne volna. A múlt hét egyik napján reggeltől estig tizenhat párbaj volt ezekben a termekben. És ezenfelül még egy súlyos feltételű pisztolypárbaj is folyt le a Kamarakerdő egyik tisztásán.

A lovagias ügyek egyik nagy szerű szakértője a sok párbajról a következőket mondotta:

— Nem szabad azt hinni, hogy az 1925-ös évben sokkal több párbaj lesz, mint tavaly, vagy tavalyelőtt volt. Egyelőre tényleg sok a párbaj, de ebben az évszakban mindig is így volt. Egy percig sem kell azt gondolni, hogy minden kis csúszáért kardot rántanak ma az emberek. Valamikor véletlenül, például ha valakinek ráhagytak a lábára, már kész volt a lovagias ügy. Manapság, és ez a lovagiaság szempontjából is örvendetes, ilyen kicsiségekben nem lesz párbaj, de még lovagias ügy sem. Viszont az emberek határozottabban idegesebbek, mint valaha és gyorsabban hagyja el szájukat a sértő szó, semhogy annak következményeit megfontolják. Aztán még egy oka van ennek, hogy sok a párbaj. Az emberek, ha be is látják, hogy hibáztak, szégyenlenek bocsánatot kérni. Inkább kiállanak. Erre viszont szintén megvan az alapos indokuk mert tény-

leg sohasem tudhatja az ember, nem olyan valakitől kéré bocsánatot, aki maga ugyan nem szívesen vett volna kardot a kezébe, de másnap már világra kürtöli, hogy X. Y. meghátrált, félt tőle, a kiváló vivótól, aki szétapította volna és bocsánatot kért. Valljuk meg őszintén, ezért nem kér a legtöbb ember bocsánatot. A sok párbaj miatt nem kell lamentálni. Nem a korszellem diktálja ezt, nem is a középkor jött vissza. Inkább örülni kell annak, hogy a lovagias érzés mind szélesebb rétegben terjed. Ez azt jelenti, hogy az emberek nem állanak már oda verekedni és nem mennek a bírósághoz, ami bizony, ha az ember őszintén átérzi, sokkal kevésbé humánus, mint a párbaj. Először is az ember hónapokig izgul, amíg tárgyalásra kerül a sor. A tárgyalás izgalmait is fölérnek egy párbaj izgalmival. Azután meg a bírói eljárás sokkal költségesebb, mint a párbaj. Először is pénz kerül az ügyvédek, azután jön a súlyos pénzbírság. Végül, ha elzárásra ítélik az embert, akkor hetekig, hónapokig lehet lecsukva, míg ha a párbajnál megsebesül, a legrosszabb esetben nyolc-tíz nap alatt hegedő sebet kap. — És még egy előnye van a párbajnak. A szembenálló felek utána kibékülnek. Míg a bíróság előtt igazán nem lehet megkívánálni, hogy attól, aki miatt lecsuknak valakit, még az illető bocsánatot is kérjen.

A vivótermekben, természetesen a nevek elhallgatásával közölték valót, hogy kik párbaj-

joznak. A legtöbb párbajozó a 20—28 éves fiatalemberekből kerül ki. Az összeszólközásokra 65 százalékban valamelyik szép kis leány, 20 százalékban komoly összeveszés, 10 százalékban egyéb ok, 5 százalékban mások lovagias ügyéből származik. Idősebb urak is gyakran állanak ki a porondra, természetesen már komolyabb dolgokért, nem ritkán a politika miatt. De, ami merőben új dolog az az, hogy az elmúlt hetekben két kis gimnazista mérte össze a kardját.

Mind a ketten jól fejlett fiúk, nem látszik meg rajtuk, hogy csak a hetedik gimnázium padját kopatták. Egy tizenéves kis leánynak csapták a szelet és szívük hölgye miatt szólköztek össze. Megnevezték segédeküket, akik nem tudták róluk, hogy diákok és annak rendje és módja szerint meg volt a párbaj. A két fia ügyesen vivott, nem tudták megvívni egymást.

Az utóbbi időben gyakran párbajoznak kereskedők is. Már az üzleti konkurrenciát is lovagias tőrre viszik. Két illatszerész azon veszett össze, hogy melyikük adja olcsóbban az eredeti párisi árut és emiatt véres — de azért mégsem súlyos kimenetelű — kardpárbajt vívtak. Két fakereskedő a napokban párbajozott. Az egyik azzal vádolta meg a társaságban a másikat, hogy elcsalta a legjobb kuncsaftját. Ez a kijelentés is párbajra adott okot. Hasonló okok miatt ebben az esztendőben még hat kereskedő vivott párbajkonkurrenciával.

Jókai-ünnep Aradon.

Diszelőadás az aradi színházban.

(Arad, február 18.) Diszelőadás az aradi ódon színházban... Válogatott, komolyszemű, figyelő közönség: egészen más, mint az operettek megszokott publikuma. Ma ünnepet ül az aradi magyar színház, — falai közé bevonul a nagy magyar Géntusz, Jókai Mór. Pillanatra végigsuhan a páholyok finom kariatidjein, a bordó plüssdrapériákon, a menyezeti színes freskóján, a földszint tömör sorain, az erkélyek, karzatok már megkoptatott székein a mult. Jókai Mór szól ma a magyar szívekhez, mesét mond a nagy mesemondó, isteni fantáziájának gazdagságát önti ma az utókor elé. Egy egész világ ünnepli a legnagyobb magyar regényírót és ebbe az ünneplésbe bekapcsolódik Arad is. A színház, a magyar gondolat szószéke is áldoz a halott író emlékének, a színijátzó művészek is tolmácsolni akarják a közönségnek Jókait. Mindenki úgy érzi, hogy ami ma, 1925. február 18-án az aradi színházban történik, több mint ünnep. Diszelőadás: itt ma szívek forrnak együvé, lelkek emelkednek a magasba, kopogtat a zseni magyar szíveken és azok sorra kinyílnak Jókairól beszélnek az emberék, regényeiről, novelláiról, színdarabjairól, mindenki mond valamit, mindenki megkérdezi szomszédját, hogy olvasta-e ezt és ezt a nagy művet és kitűnik, hogy mindenki olvasott mindent. Mert Jókait olvasni kellett, Jókait olvasni kell. Amint hogy megtudott vizsgáztatni az ő melegzengésű szép hangján, az ő káprázatosan színes írásaival egy vesztett háború és forradalom utáni ájuk nemzetét, ugyanugy feledtetni most is a vérzivataros, rettenetes háború utáni 1925-ös esztendő fáradt embezeit.

A hiálk moraj elcsendesül, a feltérfényű villanykörtek kialudnak, a zenekar melyéből bűbajos melódiák törnek fel. Strauss-muzsika. A Cigánybárót játszik a színházi zenészek. Egy erőteljes befejező akkord után csend, majd kilép a zöld függöny elé dr. Nagy Orbán, aki a Kölcsey Egyesület megbízásából beszél. Jókairól ad elő. Nem száraz esztétikai értekezést olvas fel, hanem lendületesen, amolyan kissé táblabírós tónusban beszél Komárom nagy fiáról, annak gyermekéveiről, szüleiről. Azután áttér az íróra, az örökkön élő Jókaira. Feszült figyelemmel hallgat mindenki. Magvas, tartalmas, nívós beszéd volt és a patétikus befejezés után felzug a taps. Összecsapódik a zöld függöny, majd ismét széjjelnyílik és felvonulnak a szépen szeniorozott apoteozisban a Jókai-regényalakok. Középen örökzöld között a nagy magyar író portréja. A regényalakok megismerésére némán meghajolnak a szelid tekintetű, kékszemű Jókai-portré előtt.

Az apoteozis után A Fekete Gyémántok kerül színre, amit Hevesi Sándor Jókai gyönyörű regényéből dramatizált. Mészáros, Darvas, Bereng, Szabó Gyula, Kassay, Soór Jenő, Fekete irén

és Erdélyiné játszik a főszerepeket. Kár, hogy az előadás nem mindenben volt méltó az ünne-

hez. A közönség meglátottan, felüdült jelekkel távozott a színházból. (k. s.)

Ujabb politikai gyilkosságok Bulgáriában.

(Szófia, február 18.) A politikai gyilkosságok sora ma újabb esetekkel egészítődött ki. Szófiában Trahimirov kommunista képviselőt gyilkolták meg. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást, de a tetteseket eddig nem sikerült elfogni. Filippopolban meggyilkolták a polgármesteri titkárt és súlyosan megsebesítették a detektívtestület főnökét.

Folytatódnak

a kommunista-zavargások Csehszlovákiában.

A rendőrség elégtelennek bizonyult a tüntetők megfélemezésére

(Prága, február 18.) A kommunista tüntetések egész Csehszlovákiában és a Felvidéken újra megismétlődtek. Zsolnán 2000 főből álló tömeg tüntetett és a kivonult csendőrség, amely feltűzőt szuronyú puskákkal igyekezett a tömeget szétoszlatni, teljesen tehetetlen volt. A kordont átörő tömeg ellen az egész helyőrséget kivonultatták a gépjárműosztalokkal együtt és csak így sikerült a tüntetőket szétoszlatni. Egy csendőrségi összejövetel során súlyosan megsebesült. Brümében is nagy kommunista tüntetések voltak és a kivonult rendőrség ereje elégtelen volt a tömeg

szétoszlatására. A tömeget csak a bejárásban sikerült feltartóztatni és a tüntetők közül sokat elfogtak. Märischostrauban is csak a legerélyesebb rendőrségi beavatkozás vetett véget a tüntetéseknek. A prágai orosz szovjetkövetség ma hivatalos közleményt adott ki, amelyben hangsúlyozza, hogy a cseh köztársaság beügyeibe nem avatkozik bele és a cseh kommunisták akciójához nin csen semmi köze. Ezzel szemben hivatalos helyről megállapítják, hogy bár Csehszlovákiában mindig voltak kommunista tüntetések, de ezek a szovjetkövetség felállításától feltűnően gyakoriakká váltak.

Ledererné naplót irt . . .

Az első szerelem, az első csalódás és az öngyilkos völegény.

(Budapesti munkatársunktól.) Kodelka Ferenc hentesmester beshiális gyilkosa: Lederer Gusztávné is asszony volt. Naplót vezetett. Nem nefelejcses, bőrbé, se-lyembe kötött album lapjaira írta le életét, de közönséges összevissza gyűrt fogalmazópapírra, hegyes német betűkkel, ceruzával. Sok mindent megvilágítanak a napló sorai, amelyből módunkban van szóról-szóra közölni azt a fejezetet, amelyben ifjúságának történetét meséli el Lederer Gusztávné. Kis iskolásleány korától addig, amíg Pozsonyba került kasszirosnőnek.

I.

— Meine Kindheit war sehr traurig. — kezdi naplóját Ledererné. Az én gyermekkorom nagyon szomorú volt, egyetlen kincsem édesanyám szeretete volt. Szegény édesanyámmal csupa aggodás volt az életünk, nekem is, kis testvéreimnek is. Apám mindig részegeskedett. Attól az időtől kezdve, mióta eszemet tudom, édesanyámnak mindig dolgoznia kellett. Apánk semmit sem adott haza. Abból a 36 koronából kellett megélnie havonta a család nak, amelyet a vasuti Fogyasztási Szövetkezettől kaptunk jutalék gyanánt. Atyám fizetését mind elitta, magára költötte. Ami szükséges volt, — mert hiszen ez a csekélyke összeg éppenséggel nem volt elegendő — azt édesanyámnak kellett megkeresni. Tizennégy éves koromig jártam iskolába. Az iskolából kikerülve községyünkben, Schwechaiban, a Schach-cég irodájának lettem az alkalmazottja. De csak egy esztendeig dolgoztam az irodában. Bécsbe mentem, de rövid idő múlva visszatértem Schwechaiba, mert nem tudtam megenni édesanyám nélkül.

2.

— Számítalanszor sirva mondogatta szegény asszony, hogy csak velem tudna már valami cs-nálni, ő kis testvéreimnél ott-hagyná férjét és özvegy édesanyjához költözne Steiermarkba. Egy nap megint sirva panaszkodott türelmetlen sorsáról. Keserves fájdalommal megint azt láttam, hogy elköltözésének én vagyok az utjában. Végsőkig elkecserepedve a Dunának mentem. Hogy hogyan mentettek meg, nem tudom, csak később hallottam, hogy egy közeli kunyhóban hialászkok reggeliztek, azok mentettek meg. Amikor felgyógyultam, újra Bécsbe mentem állás után.

3.

— Egy vasárnap délután észrevettem, hogy két ur követ az utcán. Felszálltam a villamosra, a két ur utánam. Szembeültek és beszélgetni kezdtek velem, majd elmondták, hogy látták, amikor a Dunába ugrottam és ők hívták segítségül a halászokat. Együkkel Schmidt Mátyással összebarátkoztam és gyakrabban találkoztunk. Azt mondta, el akar venni feleségül s később erélyesen sürgette, hogy mutassam be szüleimnek. Ráálltam kérésére és egy ünnepnap délután kimentünk szüleimhez. Édesanyámat egyedül találuk otthon. Nagyon boldog volt szegény, hogy ilyen jó házasságot köthet a leánya.

Beszélgetés közben elszaladt az idő, apámról egészen megfeledkeztünk. Egyszerre háromgyed kilenckor teljesen herugva és bemocskolva belépett. Anyám szegyenletében azonnal bevezette a kisebbik szobába, ahol apám öröngöni, tombolni kezdett, majd kirohant és a völegénynek rettenetes szidalmak és gyalázatos szavak kíséretében ajtót mutatott. Magam is elsiettem a ször-

nyúséges helyről. Hogy este tíz órára Bécsben lehessenek, ahol akkoriban egy kávéházban voltam alkalmazásban.

4.

— Nyolc nap múlva Schmidt Mátyás fölkeresett a kávéházban és egy kis cédulát nyomott a kezembe. Azt írta: „Bocsáss meg, de válnunk kell.“ Örült eszevesztett kacagásban törtem ki, ez volt az én feleletem Schmidtnek. Schmidt rámnézett és eltávozott.

— Másnap kilenc órakor lakásomra hatoldalas levelet küldött egy hordárral Schmidt, amelyben azt írta, hogy egész éjjel a történeten gondolkozott, belátja, hogy nélkülüm élni nem tud. Bocsássak meg neki. — csupa szerelmes rajongás volt az egész levél. A levélben közölte velem azt a tervét, hogy megesküszünk és kimegyünk Amerikába. De bennem ezen az éjszakán meghalt minden. Szerelem, szerencse, remény, minden. Aber in mir war diese Nacht alles gestorben, Glück, Liebe, Hoffnung . . . — írta naplójában Ledererné.

— A levél teljesen hilegen hagyott. Azt a választ küldtem, hogy a sors végzett velem tegnap, az én sorsom már eldőlt, maradjon minden úgy, ahogy tegnap este elváltunk. De a hordár még ezen a délelőttön újból fölkeresett Schmidt két sor írásával: „Délután két órakor a Stephansplatzon várlak. Nem tudom elhinni, hogy igaz, amit írsz.“ Nem mentem el. Este hat órakor ismét üzenetet kaptam: „Este nyolc órakor a Schwartzenbergplatzon várlak, jöjj el okvetlen, mielőtt még késő.“ Nem mentem el ide sem. Pár nap múlva az újságban, az Extrablattban olvastam, hogy szegény Schmidt a Dunába ölte magát, ott talált szerelmes szívére gyógyulást.

— A következő nap kimenőt kértem, hogy meglátogassam édesanyámat. Súlyos betegen értem haza, betegségem hetekig tartott, úgy, hogy állásomat veszítettem. Szívem csupa fájó seb és gond volt, a szülői házban látottak miatt. Csak baj és gond volt még mindig odahaza. A betegség nagyon legyengített, nehezebb munkára nem vállalkozhattam, ezért elhatároztam, hogy kasszirosnőnek megyek. Pénzt, sok pénzt akartam keresni, hogy így anyámon is segíthessek. Visszatértem Bécsbe, felkerestem egy helyszerzőt, ahol megkérdeztem tőlem, hogy nem lenne-e kedvem Pozsonyban állást vállalni. Örömmel mondtam igent, abban a hiedelemben, hogy Pozsonyban mindent elfelejték és majd jobb napok virradnak reám.

Eddig szól Ledererné naplójának első fejezete. Ki tudja mit hallgat el a gonddal, igyekezettel, szép formás betűkkel megírt sorok között az asszony . . .

— Pénteken lesz ítélet az asszonygyilkos ügyében. Budapestről táviratozák: Oreskovics Bogumilnének az ügyében — aki váci-uccal lakásán meggyilkolta és kirabolta Raffersberg Irma rendőri felügyelet alatt álló nőt. — pén teken hozza meg ítéletét a büntetőörvényesnek.

STINHAZI MŰVESEK

Az aradi színház műsorának rendje: Csütörtökön: Csárdáskirálynő, operette. Zöldhelyi Anna vendégfelleléptével. Pénteken: Hol landi menyecske, operette. Zöldhelyi Anna vendégfelleléptével. Szombaton délután 5 órakor Sárga csikó, népszimű. Zöldhelyi Anna vendégfelleléptével. 8 és fél órakor Aranymadár, operette. Zöldhelyi Anna vendégfelleléptével. Ejjel 11-kor Fügefalevel, operette. Vasárnap délután fél 3-kor Nótás kapitány, operette; fél 6-kor Nótás kapitány, operette; 9 órakor Fej vagy irás, vigiáték. Premierbérlet 8.

Az aradi Thália-kabare műsora. (Központi-szállodában.) Szász Ilona és dr. Ferenczy Gyula felleléptével. Csütörtök: Fegyenc, Darázs-fészek. Péntek: Új pikáns műsor. Szombaton a Hajós-bál miatt az előadás az Erzsébet moziban tartatik. Vasárnap délután fél 6 órakor olcsó helyekkel: Fegyenc, Darázs-fészek, este 9 órakor rendes helyekkel: Fegyenc, Darázs-fészek. Hétfő: Új pikáns műsor. Szólók, tréfák, bluetek. — Kezdet 9 órakor. — Jegyek előre válthatók a kabare pénztáránál d. e. 11—1-ig és este fél 8-tól.

Ady-estély február 25-én, Aradon a Kulturpalota nagytermében. Közreműködnek: N. Tessitori Nóra előadóművésznő, R. Hegedűs Béby operaénekesnő, Tabéry Géza író, Rácz Imre operaénekes, Zala Béla szavalóművész, Huszár Károly ének művész és dr. Szelle Károly. Jegyeket Oláh Sándor könyvkereskedése árúsít.

Zöldhelyi Anna első vendégjátéka. Az aradi színházban ma, csütörtökön kezd meg vendég szerepléseinek sorozatát Zöldhelyi Anna, a kiváló primadonna. A művész nő első este Kálmán Imre hangulatos zenéjű operettjében, a Csárdáskirálynőben lép fel. A többi szerepeket Zilahy Irén, Lisztayné, Szűcs Laci, Kassay, Misoga, Mészáros és Szabadkay játsszák.

Sárga csikó — Zöldhelyi Annával. Szombaton délután 5 órai kezdettel Csepregy Ferenc népsziművét, a Sárga csikót hozza színre a színház. A darab érdekességét nagyban növeli, hogy abban Bakaj Erzsébet szerepét Zöldhelyi Anna, a vendégprimadonna fogja játszani.

Fej vagy irás? Lakatos László ötletes komédiája, a Fej vagy irás? vasárnap este kerül bemutatásra. Az előadást kivételesen kilenc órakor fogják kezdeni. A darabban fellépnek Fekete Irén, Harmath Jolán, Sárközy Blanka, Balogh Böske, Darvas, Mészáros, Soor Jenő és Szabadkay.

Az aradi Ady-estélyen Tessitori Nóra, a kiváló előadóművésznő Ady Endre költeményei közül „A legoktalanabb szerelem”, a „Fél-fél dobott kő”, „Az ősz szerelmei”, „A bűnök kertjében”, „Minden nagy megújodottságom”, „Hun új legenda”, „Májusi zápor után”, „Az ősz dicsérete”, „Dalok tüzes szeke-rén”, „Szélid esti imádság”, „A szépítő öregység”, „A jelen hajóján”, „Rázd meg a szivedet”, „Az elhagyott kalózhajók”, „A tavasznak alkonyata” címűeket szavalja.

Jean Atanasiu szombati hangversenye iránt megnyilvánuló érdeklődés már előre biztosítja, hogy a Kulturpalota hatalmas terme zsúfolásig meg fog telni. Ajánlatos tehát, hogy

kik jelen akarnak lenni a kiváltságos művész egyetlen aradi hangversenyén. Idejekorán biztosítsák a helyeiket. A jegyárúsítást Oláh és Társa cég végzi.

A Thália-kabarében ma és minden este szolid családi új műsor Szász Ilona és dr. Ferenczy Gyula vendégfelleléptével. Jegyek előre válthatók a kabare pénztáránál délelőtt 11—1-ig. Rendes helyvárak.

Sirota Ló, a világhírű orosz zongoraművész tegnap este az aradi Kulturpalota nagytermében tartott hangversenyén olyan rendkívüli és hatalmas sikert aratott, hogy közkívánatra hangversenyét csütörtök este megismétli teljesen új műsorral. Sirota-ról a legnagyobb külföldi kritikások is megállapítják, hogy a jelenkor legkiválóbb zongoraművésze, akihez hasonló virtuóza a zongorának nem volt Liszt Ferenc óta. Holnapi hangversenyén ismét olyan műsort ad, amelynél értékesebbet és érdekesebbet nem hallottunk még Aradon. Scarlatti—Tauszig „Pastorale & Capriccio”-ja, Schubert 3 té-

teles „A-moll” szonátája, Chopin „Phantasie impromptu”-je, Valse „f-moll”-ja, „Mazurka fis-moll”-ja, „Trois études”-je, Scriabin „Etude b-moll”-ja, Prokofieff gavottja, Stravinsky orosz táncja és Liszt Don Juan fantáziája szerepelnek műsorán, amely Sirota tolmácsolásában a legmagasabb műveltséget nyújtja. A rendezőséget az osztatlan nagy érdeklődés készítette arra, hogy még egy koncertet rendezzen a művész-szel, akihez hasonlót ismét sokáig nem lesz alkalmunk hallani. Jegyeket elővételben Oláh Sándor könyvkereskedése árúsít.

Aradi festőművész sikere. Budapesti tudósítás egy ismert nevű aradi festőművész jelentős sikeréről ad híradást. A jelentés úgy szól, hogy a Magyar Akvarell Egyesület, amely most rendez kiállítást a budapesti Nemzeti Szalonban, elfogadta és kiállította Pataky Sándor aradi festőművész három képét. A képek címei: „Kanyargó Körös”, „Buzakeresztek” és „Tavaszi barázdák”.

Miért üldözik Beregi Oszkárt?

A Budapestre visszatért magyar színművész vallomása a hálátlanokról. — „Isten a tanum, hogy másként nem tehettem.”

(Budapest, február 18.) Este fél 6 óra. Előtte egy bőrfotelben ül Beregi Oszkár. Ezüstös homlokára rásugárzik a villanyfény árnyékot vet nagy kék szemé alá. Az egykori Hamlet feje most a föld felé hajlik. Hamlet gondolkodik. Hamlet lázas agyában most nem a nagy monológ sorai forrnak, most a szíve verése lüktet, dobban... Amikor arra kérem, mondjon el mindent őszintén, igazán, legyen keserűség, panaszkodás, megvetés, vagy harag a szava, csak őszintén. Ugy amint ott belül érez, a feleségére, majd rám tekint Beregi Oszkár. Látni, hogy a torkába szalad valami. Néző szomorúan, valami dacos szennrehányással. Megtaláltuk az igazi, őszinte hangot. Most keményen vetődik fel az érdekes fej, acél-szikrákba villan a szem. Beszél Beregi Oszkár, először halkán, azután erővel teljesen... Közben sokszor átmedvesedik a szeme egy kicsit. Nem baj! Egyszer ki kell mondani, ami odabent van, ami odabent fáj, éget, forrong...

— Misszióm volt, hogy magyar vagyok. Soha nem elégedtem meg azzal, hogy csak a kötelességemet teljesítem. Mindig az volt az érzésem, hogy annyit kell tennem, mint amennyit bírok. *Nemcsak színpadi munkásnak éreztem magamat, hanem a magyar nyelv apostolának is.* Az ügyet tekintettem, az ügyet láttam. A magam tudásában soha meg nem bívva, olyan emberekkel szövetkeztem ezért a magyar nyelvért, mint Beöthy Zoltán, aki nekem az egyetlen tanárom volt. És most el kell mondanom valamit. Beöthyvel együtt csináltuk meg annakidején azt az irodalmi előadást, amelynek az volt a célja, hogy a magyar ifjúsággal megismertessem és megszerteltessem a régi magyar költőket. Csak ez volt a célom, amikor a bölcsészethallgatók segítőegylete javára előadásokat rendeztem. Ott volt az ifjúság. Késztére terveztük az előadást, de akkora volt a siker, hogy meg kellett ismét-

nem még huszszor. Az első előadáson résztvett az ugynevezett Ébredés Dalőr és most kimondom: *ezekből lettek azok, akik ma röpcédulákat osztogatnak, az én haligatóságom volt annakidején az a sok lelkes, kedves tin, akiket ma ellenem uszítanak. Akkor tapsoltak nekem, most röpcédulákat osztogatnak ellenem.*

— Mi történt? Hát mivel vádolnak? Mivel vádolhatnak? Ha én azt tudnám. Következetes voltam mindíg magamhoz. Pályám legelején sem csináltam mást, mint pályám derekán. Most, amikor harminc éve vagyok színész, ugyanazt folytatom *Szolgálom a színpadot, szolgálom a magyar irodalmat, a magyar művészetet. Minden vércseppeimmel magyarnak érzem magamat.*

— Magyarságomat soha sem tagadtam meg! Sőt olyankor is kitarítottam mellette, amikor ezt hirdetni *veszedelem volt.* Hát mi lehettem volna én más, mint magyar, amikor odafönt Kassán három új szerepet tanultam meg, hogy szóhoz juttathassak három magyar író? Mi lehettem volna más mint magyar, amikor felléptem Erdélyben és szavaltam azoknak, akik engem ott megértettek, akiknek szeme könnybeáradt Kisfaludy, Petőfi, Ady örökgigéire...? *Nehéz volt itt magyarnak lenni, veszedelmes volt itt magyarnak lenni és mégis az voltam!* Ott jártam azok között. Ugy éreztem magamat, mint amikor egy madárosapatba kegyetlen kezok belelőnek. A csapat széjjelröppen és én egy szomorú, maganramaradt, elszakadt madár keresem a társaimat. Elszállok mindehova, ahol őket megtalálni vélem. Északra, keletre, délre. És most, amikor odarepültem, ahol társaim otthon vannak, — *idegen vagyok nekik, nem értenek meg engem...*

— Mit mondjak én még? Kérdésem-e, hogy megérdemeltem-e azt a fogadtatást, amiben most részesítenek? Az eddigi eseményekből, aki lát, tud, láthatja, aki hallani tud, hallhatja, hogy ki vagyok és mit érdemlek: *itt vagyok!*

és Isten a tanum, hogy másképp nem tehettem! Azzal, ami most történt, nem szabad sokat törődnöm. Nem akarok elkeseredni. Nem érzek megbántottságot, keserűséget, nem haragszom senkire. Fel fogok lépni Budapestre. Szombaton délután a Zeneakadémiaiban. Én érzem, hogy felléphetek. Érzem, hogy jogom van fellépni, mert bűnöm nincs, mert idevaló vagyok, mert ezek közé való vagyok, mert itthon vagyok.

Ejjel van már, amikor Beregi Oszkár a bucsuzásnál keményen, férfiasan kezét szorít, valami gyöngyszem csillog ott a szemében. Az őszinteség, a meggyőződés, a hit gyöngyszeme. Egy kicsiny, alig észrevehető könnycsepp...

„Cselekvő” gyilkos.

Megkezdték Budapestben a Tárnok-ucai gyilkosság tárgyalását.

(Budapest, február 18.) A budapesti büntetőtörvényszék ma kezdte meg a hírhedt tárnok-ucai titokzatos gyilkosság bűnének tárgyalását. Mint emlékeztetes, ezelőtt másfél évvel Bedő József meggyilkolta és kirabolta Otthó ékszerészt. Bedő annak idején a rendőrségen azt vallotta, hogy azért gyilkolta meg az ékszerészt, hogy a gazdag écszerésztől a pénzét elvegye és az elrabolt pénzt a „cselekvő magyarok táborának” megalakítására fordítsa. A főtárgyalás mai napján Bedő vallomását azzal kezdte, hogy *semmit sem akart tudni a gyilkosságról és kijelentette, hogy annak az elkövetésénél nem is volt jelen.* A főtárgyalási elnök erre megkérdezte tőle, hogy miért nem vonta vissza akkor ezt a vallomását a vizsgálóbíró előtt. Bedő erre azt válaszolta, hogy csak azért nem, mert *a rendőrségen megfenyegették.* Az elnök ezután felmutatott egy listát, amelyen többeknek a neve szerepelt, akiket *színtén meg akart gyilkolni Bedő társasága.* Bedő a névsorra kijelentette, hogy az abban felsoroltaknak a saját verseskötetéből akart mutatványszámot küldeni. Az elnök egy véres keztyűt és egy véres tört mutatott fel ezután amelyeket a helyszínen találtak. Bedő beismerte ugyan, hogy *mind a kettő az ő tulajdona volt,* de azt hangoztatta, hogy azok azért véresek, mert akkor éppen *az orra vérzett.* Az elnöknek arra a kérdésére, hogy a keztyű miért véres belülről, nem tudott válaszolni. Az elnök erre kijelentette, hogy a keztyű belülről azért véres, mert bizonyosan egy véres kézre húzták fel. A tárgyalás folyik. A bíróság ezután Gyulai Józsefet, a gyilkosság másik gyanúsítottját hallgatta ki. Gyulai is azt hangoztatta, hogy a rendőrség előtt csak azért tett beismert vallomást, mert megfenyegették. A rendőrség előtt tett vallomását azonban már a vizsgálóbírónál visszavonta.

— Betörés Pécskán. Betörés történt az elmúlt éjszaka Pécskán, ahol ismeretlen tettesek behatoltak Petrisor Tomá gazdálkodó házába és onnan mintegy 30.000 lej értékű ruhaneműt és pénzt vittek el. A csendőrség megindította a nyomozást.

HIREK

Mennyit irt Jókai?

Jókai Mór születésének századik évfordulója alkalmából érdekes statisztikai kimutatás készült a magyar regényírás fejlődésének irói munkásságáról. A statisztika szerint Jókai önálló kötetei 3000 nyomtatott ívet tesznek ki, a nagy író összesen 70.816.464 betűt irt le. A nyomdai betűtömlő súlya 35.550 kilogram. Főműs mellé állítva a 70.816.464 betűt, olyan hosszú vonal kerül ki belőlük, hogy a legsebesebben rohanó expressz-vonat 2 óra 20 perc alatt futná be. Az ólom elhordására 12 teherszállító kocsi szükséges. Jókai műveinek első kiadását háromszázötven kötetet tesznek ki.

— Beteg Arad főorvosa. Dr. Cucu Vazul Arad város főorvosa az egészségügyi felügyelőségtől egészségének helyreállítására kért újabb husz napi szabadságot. A főorvos negyedik hete fekszik súlyos influenzaiban, amely vese gyulladással komplikálódott. Az egészségügyi felügyelőség megadta a kért szabadságot.

— A magyar nemzetgyűlés Jókai-ünnepe. Budapestről táviratozzák: A magyar nemzetgyűlés a Jókai-centennarium alkalmából szintén megemlékezik Jókai Móról, a legnagyobb magyar regényíróról. A nemzetgyűlés csütörtöki ülésén áldoz Jókai emlékének. — Sztotovszky Béla az elnök székéből tart beszédet, ezután a kormány részéről gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter szól fel, a kormány pártot és a kormányt támogató pártok szónoka Pekár Gyula lesz. A Jókai-ünnepség alkalmából a nemzetgyűlés nem tart szünetet, hanem az ünnepség lezajlása után áttér a napirend tárgyalására.

— Tragikus bányaművelés Arad megyében. A Milova község határában levő kőbánya ma beomlott s a kőtömbök három munkást megölték és többet megsebesítettek. A vizsgálat megindult.

— Elfogták a berzovai rablógyilkost.

A hetekkel ezelőtt történt berzovai kettős rablógyilkosság vádjával terhelten két berzovai gazdálkodó került gyanuba és a nyomozás adatai kétségtelenül beigazolták a két ember bűnösségét. Az egyik Toma János, azonban ügyvédek meggyőzték, hogy gyanuba keveredett és mielőtt még letartóztathatták volna, ismeretlen helyre szökött. A másikat Stepan Jakab gazdát a csendőrség ma letartóztatta és a kihallgatása most folyik.

— Betörés Aradon. Ma hajnalban betörők jártak a Török Gábor-u. 20. számú háznál, ahonnan Nagy Zoltán fatermeió két lovat és kocsiját teljes felszereléssel és szerszámokkal együtt ellopták. A nyomozás már sikerrel járt. Több gyanúsítottat letartóztattak.

— Elfogták a vasút tolvaját. Hétfőn a temesvári vasútigazgatóság nagyobb mennyiségű pénzt küldött át az aradi üzletvezetőségnek. Amikor a leőlmazott zsákok felbontották, az egyik pénzeszacskóban, amelynek 135.000 lej kellett tartalmaznia, pénz helyett papírt találtak. A temesvári rendőrség bevezette a nyomozást és a mai napon a józsefvárosi árupénztár Lakatos nevű szolgáját letartóztatta a lopás gyanúja alatt.

Bécsben ismét virágzik az ember- és leánykereskedelein.

Sorozatos eltűnések az osztrák fővárosban.

(Bécs, február 18.) Az utóbbi napokban ismét egy csomó fiatal ember és leány eltűnését jelentették be a bécsi rendőrségen. Az eddigi nyomozások nem vezettek eredményre, az osztrák fővárosban azonban azt hiszik, hogy az eltűnt fiatalembereket a francia idegenlégió figyelmét csábították el, míg a leányok nemzetközi lánykereskedők áldozatai lettek. Az utolsó hetek sorozatos eltűnései miatt nagy izgalom uralkodik Bécsben.

Elfojtották a sebesi erdőéget.

Az éjszakai nagy esőzés után sikerült gátat vetni a pusztító tűzveszedelemnek.

(Arad, február 18.) A Közlöny adott hírt először arról a nagyarányú tűzveszedelemről, amely az arad megyei Borossebes község melletti kisajátított állami erdőben pusztított. Tegnap a késő esti órákban érkezett jelentés az aradi prefekturára, hogy mintegy ötven holdnyi erdő kigyulladt és a tűz veszedelmes gyorsasággal terjedt tovább. Boneu Vazul főjegyző az alispán távollétében azonnal intézkedett, hogy megfelelő számú karhatalom vonuljon ki az égő erdőhöz és intézkedése következtében egy nagyobb csendőrosztag ki is utazott Borossebesre. Dr. Lázár Ágoston alispán ma délelőtt dr. Mager Remul megyei jegyző kíséretében szintén kiutazott a tűz színhelyére és saját maga vezette az oltási munkálatokat. A lakosság vonakodott résztvenni a tűz eloltásában, illetőleg abban a nagy munkában, amely a tűz továbbterjedésének megakadályozására irányult. Az

erdőmérnökök ugyanis árkokat akartak vonatni, hogy ezáltal akadályozzák meg a tűz terjedését, de a lakosság nem akart árkokat ásni. Végre a megjelent nagyobb csendőrkielönmény szigorú felszólítására már erélyesebben láttak neki az oltási munkálatoknak. Az elmúlt éjjel nagyobb eső esett, ami erősen gyöngítette a tűz elterjedését, hogy a tűz lokalizálása már biztosítva van. Most még csak a veszedelem teljes elfojtása maradt hátra, ami erős munka árán sikerült is s a délután kapott jelentések szerint a kivonult karhatalomnak sikerült eloltani az erdőtüzet. A tűz keletkezésének okát pontosan még nem lehetett megállapítani. Minden feltevés mellett szól, hogy a szomszédos bihari hegyek párszori tüzet gyújtottak és a gondatlanul otthagytak s továbbterjedő tűz gyújtotta fel az állami erdőt. A vizsgálat megindult. A kár — hírt szerint — több millióra rúg.

— Sikasztó bírósági tisztviselő. Az aradi törvényszék büntetőtanácsa ma tárgyalta Füzy Jenő borosjenői járásbírói tisztviselő bűnügyét. Füzy Jenő kezelte a borosjenői járásbíroságon a taxa-lerovást és ezekből az összegekből körülbelül nyolcezer lejt elcsikkasztott. A mai főtárgyaláson a vádott azzal védekezett, hogy nyomora vitte rá a bűnre. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével nyolc hónapi börtönrre ítélte Füzy Jenőt. A vizsgálati fogsággal a büntetést kitöltöttnek vették és a borosjenői járásbírói tisztviselőt ma délből szabadlábra helyezték.

— Halálozás. Súlyos csapás érte dr. Müller Vendel László aradi ügyvédet. Egy hónapos kisfiacskája Müller Heinz Ladislaus ma hirtelen meghalt. Temetése holnap délután 4 órakor lesz a Pista Viteazul Mihály 13. számú gyászházból.

— A Dr. Groszmann Emil-alapra a következő adományok folytak be: Kramarovits József 500, Rauch Samu 1000, H. H. 1000, G. L. 1000, G. J. 500, Wolff Jenő és neje 500, Koch Sándor 200 lej. A mai napig összesen 42.000 lej folyt be az alapra.

— AMTE Ismerkedési társasvacsorája február 21-én, szombaton, este 8 órakor a Kánya-féle étteremben lesz. Felkérjük mindazon tagokat, kik az old boy csapatban szerepeltek, hogy az érem átvétele végett ott megjelenjenek. Előjegyzések Madár József ut Szabadság-tér Pax-buffé és Grosz Antal ut Mاید Emil cégnél eszközölhetők.

— Deutsch tánczenítő átarcos jelmezbálja Arad, Str. Cercetator 10. sz. alatt február 21-én. Könyvtárakat jó árban vesz Kerpel.

hogy a résztvevők a legjobban érezték magukat. A rendező bizottság ezután kéri mindazokat, hogy akik meghívót tévedésből nem kaptak, de arra igényt tartanak, ebbeli szándékukat jelentsék be Szücs Demeter cipőkészítőnél Strada I. Russu Siran 2. (Aulich L.)

Patt és Patachon szombattól az aradi Apollóban.

Bálból a halálba.

Egy fiatal leány tragikus szerencsétlensége.

(Budapest, február 18.) A békésmegyei Gyula közelében fekvő Cece községben megrázó szerencsétlenség történt. Horváth Rózi tizenhét éves viruló szép leány, a község leggazdagabb birtokosának híres szépségű leánya tegnap este bálban volt. Tánc közben megizzadt és az ajkán lévő pattanást megkaparta. Az ajka csakhamar vérezni kezdett, de a vérzést zsebkenőjével előállította és tovább táncolt. Hajnal felé fejfájásról panaszkodott, mire szülei hazavitték. Hazaérve, azonnal orvost hívtak. Az orvos megvizsgálta a pattanást és megállapította, hogy a pirosra festett körömről a kaparás helyén vérmérgezés támadt. A fiatal leányon azonban már nem segíthetett. A vérmérgezés olyan rohamosan elhatárolódott, hogy reggelre meghalt.

MOZI

xx „Kéjutás“ „O“ vizitáció bemutatja ma csütörtökön az aradi Apollóban. Ma csütörtökön a legújabb Harold Lloyd „O“ filmet mutatja be az aradi Apolló mozgószínház. A „Kéjutás“ a legtekintélyesebb humoros filmek egyike és Harold Lloyd a legkitűnőbb filmkomikus legjobb szerepét játsza ebben a kedves meséjű, kacagtató filmben. — A nagyszerű film vasárnapig szerepel az aradi mozgószínház műsorán. Az előadások fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx „Don Cézár“ történelmi filmbemutató az aradi Urániában. Hatalmas aranyú történelmi film kerül ma csütörtökön az aradi Uránia mozgószínház műsorára. „Don Cézár“ a XV. században játszódik le és gyönyörű mese keretében vetíti elénk a korszerű felszines élet rejtélyes hátterét. Az előadások fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek, xx Jön! A notredamei toronyőr.

Ne járd le a lábad hiába, Hisz FARMODONT-ot kaphatsz [minden patikába!]

A notredamei toronyőr

Hugo Victor híres regénye. Quasimodo szerepében: LEON CHANEY.

Kétfőt az aradi APOLLOBAN.

Jegyek elővételben szombattól válthatók.

Aradi Hajós Egylet bálja február 21-én!

Kéménydöntés II.

Ledöntötték az aradi vízművek használatonkívül helyezett kéményét.

(Saját tudósítónktól.) Ma délelőtt ismét kéménydöntés volt Aradon. A moziba illő érdekes látványra hatalmas embertömeg gyűlt össze a vízműtelep előtt. A hol a három nagy kémény közül az egyik használaton kívül itélte halálra Arad város vezetősége. A kéménydöntésnél megjelentek dr. Robu János főpolgármester, Muresan János városi főmérnök és Kaufmann Kamil gépüzemigazgató. A kémény döntésének előmunkálatait 11 órakor kezdték meg. A Közlöny munkatársa Vatian Aurél főpolgármesteri titkár kíséretében az aradi városház tornyáról nézte végig a ritka látványosságot. Délelőtt tizenegy órakor már feltűntek a kíváncsi embercsoportok a vízművek előtt. Csakhamar feketélt az embertömegtől a Maros partja. A folyó szigetekkel tarkított kanyargó csikja kéken csillogott fel a magasba. Lent az uccákon a lovak, kocsik, és apró emberkék, mint furcsa groteszk figurák futkároztak és a lármás kisvona, mint egy fekete hernyó kusztól végig a főtéren. A város állomás felőli része sűrű ködbe volt burkolva, a többi részeken ragyogó napsütés festette be a házak tetejét és a paloták kupoláját. A kémény még állott rendületlenül. Tövéből feljér és tetejéből sötétszürke füst-felhő szállott az ég felé. Már meggyújtották a kivájt résbe beékelt fadarabokat. Még jó ideig tart, a míg azok annyira elégnék, hogy az óriás-kémény elveszti egyensúlyát és a földre zuhan. Szétnézünk a toronyban. Vastag poros fagerendán, az óraszerkezet felett egy harang függ. A harang egyik oldalába a következő szavak vannak belevésve:

„Johanes Kochl Goss Mich. 1777 in Pest“. A másik oldalon a következő állott: „A régi városháza tornyáról áthelveztek 1876-ban.“

Amint a vastag porréteggel belepert régi harang körül foglaltoskodunk, az megkonduj és a kísérteties hangra hirtelen röppenek fel a párkányon pihenő varjak. A harang első kondulásától a maiig majdnem százötven esztendő telt el. A világtörténelem legszomorubb, legtragikusabb 150 esztendeje. De figyeljük a kémény döntést. Pont tizenkét óra. A füst mindig feketébben száll belőle és amikor elhangzik az első delet jelző óraütés, a karcsu kémény lassan, szinte tétovázva meginog, azután a Maros felé fordul, majd gyors tempóban, mint egy játék építmény, eltöredezve végig terül a földön. Szürke porfelhő takarja el az egész vízműtelepet és egy-két pillanat múlva tompa zuhanás zaja hallatszik fent a városháza tornyának tetején. Eloszik a szürke porfelhő és eloszianak a kíváncsi emberek. A Minorita templom tornyában felkonduj a déli harangszó, mintha a ledöntött kémény halálára harangoznának. (p. g.)

Patt és Patachon
szombattól
az aradi Apolloban.

KÖZGAZDASÁG

„A tőzsde nem játékasztal, hanem piac.“

Meneni akarják a válságba jutott magyar gazdasági életet

(Budapest, február 18.) A Magyar Tőzsdeklub tegnap este ünnepi vacsorát adott, amelyen sok érdekes felszólalás hangzott el. Paupera Ferenc volt a felszólalók között az első, aki kijelentette, hogy az értéktőzsdén jegyzett magyar részvények összértéke ötször többet veszített, mint a mennyit a szanalási kölcsön értéke jelent. Az, aki a vagyonát értékpapirokba fektette, 100 aranykoronából csak tízet mentett meg. A gyógyítás a tőzsde számára többet ártott, mint a mennyit javított. Ha pedig az adósrótot továbbra is szigorítják, akkor ugyan nem lesz deficit, de előáll az a helyzet, hogy a kölcsönösszeg az angol bankoknál marad.

— Az egyik kivezetőút, — mondta Paupera, — hogy a költségvetésből kuszóboljuk ki a hiányt a közterhek ieszállításával. A másik pedig az, hogy létesítsünk újabb megállapodást, a mely szerint fej nem használt kölcsönt a magángazdaság fejlesztésére fordíthatjuk.

Paupera után Krausz Simon emelkedett szólásra, aki azt hangszólta, hogy a tőzsde hamis,

mert nem tünteti ki azt az értéket, amelyet a magyar részvények reprezentálnak. A vállalatoknál ezért részvénydeflációt kell véghezvinni. A vacsora során Bud János pénzügyminiszter is felszólalt, aki azt hangoztatta, hogy a tőzsdének ismét a multban betöltött szerepét kell átvennie. A tőzsde ne legyen játékasztal, hanem piac. A tőzsde azért züllött le, mert nem odavalók kerültek a tőzsdére és ezek indokolatlanul nyerészkedtek.

— Tudom, hogy a tőzsdei értékelés nem felel meg a tényleges értéknek, de ne várjanak mindent az államtól, mert a mai adózás mellett is okosabb és okszerűbb osztalékpolitikát lehetne folytatni. Csak úgy javíthatunk a helyzeten, ha bizalmat keltünk a külföld előtt és a külföldi tőke beönlését elősegítjük. Ezért meg kell változtatni azokat az illetékeket, amelyek a külföldi tőkék beönlését elősegítik. Elsősorban önmagunk segítsünk a helyzetünkön, nehogy elrontsuk a nagyközönség bizalmát. Én meg vagyok győződve arról, hogy az egészséges gazdasági fejlődés rövidesen helyreáll.

Zürichben 2.62 $\frac{1}{2}$, Párisban 9.60 a lej kurzusa.

HELYI VALUTAÁRAK. (Február 18.) Francia frank 10.70, svájci frank 38.60, dollár 196.75, dinár 3.30, szokol 5.96, lira 8.28, angol font 956. **Kifizetések:** Budapest 360, Bécs 354, Prága 5.93, Zürich 38.50, Milánó 8.24, London 953, Páris 10.65, Newyork 198.75, Belgrád 3.25.

ZÜRICHI TŐZSDENYITÁS. (Február 18.) Newyork 519.50, London 2478, Páris 27.50, Prága 15.43.75, Milánó 27.50, Budapest 0.0072, Belgrád 8.50, **Bucuresti** 2.62.50, Varsó 1, Bécs 0.0073.17.

ZÜRICHI TŐZSDEZÁRLAT. (Február 18.) Newyork 519.65, London 2478, Páris 27.50, Prága 15.45, Milánó 21.37.50, Budapest 0.0072, Belgrád 8.50, **Bucuresti** 2.62.50, Varsó 1, Bécs 0.0073.17.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDEZÁRLAT. (Február 18.) Magyar Hitel 424, Osztrák Hitel 162, Salgó 538, Rima 151, Ganz-Danubius 2.580, Kőszén 2.885, Szlavónia 62,

Schlick 44 és fél, Kereskedelmi Bank 1.145, Cukor 2.180, Ofa 490. Hazai Takaréék 2.840. (A számok ezrekben értendők.)

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSEI. (Február 18.) Belgrád 1180—1188, Páris 3885—3859, Prága 2131—2151, Milánó 2979—2997, Newyork 71.860—72.490, Bécs 101.80—102.40.

— Az aradi Victoria tőkeemelése. Az aradi Victoria takarékpénztár vasárnap tartott közgyűlésén — mint ismeretes — elhatározta, hogy alaptőkéjét 12 millióról 25 millió leire emeli fel olyképpen, hogy 130.000 darab 100 lejes névértékű részvényt bocsájt ki. A közgyűlés felhatalmazása alapján a Victoria takarékpénztár igazgatósága mai számunkban teszi közzé a részvényaláírási felhívást. A felhívás szerint minden részvényes minden régi részvény után egy új részvényt jegyezhet 120 lejes árban, 10.000 részvényt pedig új részvényesek között osztanak szét 160 lejes árfolyamon. Az elővételi és részvényaláírási jog március 31-ig gyakorolható. A Victoria takarékpénztár részvényei iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg és a régi részvénytulajdonosok előreláthatólag már az első napokban lejegyzik azt a kvantumot, ami régi részvényeik alapján megilleti őket. De feltűnő nagy érdeklődést tanusítanak a Victoria-részvények iránt olyanok is, akik eddig nem voltak részvényesek, mert tőkéjüket a nagyszerűen kamatozó Victoria-részvényekbe akarják fektetni.

— Bankilók ünnepélyes felavatása. Ünnepélyesen avatták fel tegnap Lippán a Banca Agrara lippai fiókjintézetét. A felavatást Fabriciu Manuilla lippai esperes végezte nagy papi segédlettel. Az ünnepségen megjelent Bocu Sever is, a lippai kerület országyűlési képviselője. A felavatás után bankett volt, a melyen az egész környék előkelősége is résztvett.

— Tenyészbikavásár Aradon. Az aradmegyei állategészségügyi bizottság március 8-án Aradon tenyészbika-kiállítást rendez. A bizottság egyes községei

Patt és Patachon
szombattól
az aradi Apolloban.

Világlexikon 380.—lejt
Sándor hírlapirodában, Arad

„Ó“ - nek legújabb szereplése

Kéjutazás c. vigjátékban
MA az aradi APOLLOBAN.

DON CESAR

Történelmi film
a XV-ik századból.

Bemutatja ma
az aradi

Urania.

NAGY GÉZA fényképész

műtermében művész beállítású gyermekfelvételek, izézes finom kivitelű portréfelvételek. Kis képek után nagy képek, aquarellek, pastellek minden formában készülnek. A műtérmet állandóan fűtve. Arad, Bulev. Reg. Maria 8. (v. Andrássy-tér)

Legszebb valódi aveloi himzések és betétek érkeztek. Gyönyörű csipkék, női fehéreneműek legnagyobb választéka. Elsőrendű női harisnyák, fekete és divatszínekben 95 L. párja. Kérem kirakatoimat megtekinteni!

Hoffmann Sándornál,

Arad, Fischer Eliz épület
Viszont eladók és varrók 5% kedvezményben részesülnek.

geknek búkákat vásárol az erre a célra létesített alapból. A kiállításon való részvételt legkésőbb március 6-ig kell bejelenteni az aradi alispáni hivatalban. A bejelentés alkalmával az eladási árat is közölni kell.

Cenzurat: Prefectura Județului.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

TIMISOARAI MOZI.

Belvárosi mozi: Február 19. és 20.
Gyárvárosi mozi: Február 21. és 22.
Mehalai mozi: Február 23.

Nagy moziesemény Timisoaran!

DIADAL.

Szenzációs film! A főszerepben:
Várkonyi Mihály

a hírneves magyar művész, aki jelenleg először játszik amerikai filmben. Amerikai gyártmány! Monopol „Dorian”-film!

Belvárosi mozi: Február 21. és 22.
Gyárvárosi mozi: Február 23. és 24.
Mehalai mozi: Február 25.

Momumentális, elegáns és pazar rendezési salon film. Mestermű óriási rendezéssel.

CARNEVAL.

Rendkívüli kalandor-dráma az olasz és francia arisztokráciai életből. Főszerepben a párisi színházak és az olasz mozgóképszínházak leghíresebb drámai művésze.

NOVELL.

Francia gyártmány. Monopol „Gau-mont” Bucuresti.

Jön! **ORLAC KEZEL.** Jön!
Fantasztikus dráma. Főszerepben:
Conrad Veldt. 498

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett fiam

Hegedüs István

temetésén résztvettek, koporsójára koszorút helyeztek, részvétük kifejezésével mély bánatunkat enyhíteni igyekeztek és az összes megjelent kartársaknak, ezután fejezzük ki hálás köszönetünket.

Hegedüs Istvánné
és leánya.

972

**PEZSGÓ
RIEIN**

Magas lángu és hófoku köszén és kokszt,

rostált, pormentes

vasaló-faszinet

házhöz szállít: 726

Knffel szénüzlet

Arad, Bulev. Reg. Ferdinand I. 7. sz.

Marosi élő hal

csütörtök reggeltől kapható

Bondárnál

Arad, Str. Ioan Calvin No. 32.

Illits BRISTOL-szálló

BUDAPEST

216

Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem. Kitűnő konyha. Kávész. Mérsékelt árak.

SOKOLADE ÉS BONBON
Cappuccino
MINDEN ÜZLETBEN KAPHATÓ

ACQUISITEURE.

Wir suchen für den Vertrieb unserer Kleinmaschinen (Fabrikat erster Weltfirma) einige tüchtige Acquisiteure. Representablen Herren, welche an zielbewusstes, energisches Arbeiten gewöhnt sind, wird durch diese Vertretung die Gelegenheit geboten, sich eine dauernde Existenz mit hohem Einkommen zu schaffen. — Branchenkenntnisse nicht erforderlich, da gründliche Einarbeitung erfolgt.

Ausführliche Offerten mit Angabe der bisherigen Tätigkeit und Sprachenkenntnisse unter No. 7. an die

Annoncen-Expedition D. Adania,

Strada Sărindar No. 4, BUKAREST, erbeten.

FOGASZAT!

Fogház: (injektív érzéstelenítéssel) 40 lej.

Fém koronák, fogak (Randolf, Victoria, Kosmos anyag) drb. 80-100 lej.

Fehér fogak kauschukra drb. 40-50 lej.

Arany koronák, fogak (garantált aranyból) drb. 300-350 lej.

FRIDA D'MOUDJALLED.

viszp. fogászóné, Arad, B. Reg. Ferd. 14. József fog-ut)

Eladó

belvárosi kétlakásos

magánház

kertes, eszlingeni rolettákkal, elfoglalható lakással. — Ugyanott 6 személyes ezüst evőeszköz francia viliakkal igen olcsón. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 975

KERÉKPÁR SZANATORIUM

Strada Mărășești No. 6. (Kossuth-utca)

Rendelésre elfogad új kerékpárok készítését és minden a szakmába vágó speciális javítását

IOAN SAMBURA.

Elsőrendű románcos! — Vesz és elad kerékpárokat, motorkerékpárokat, varrógépeket, kerékpárgummi és alkatrészek állandóan raktáron. 888

Eladó

40 kis hold belsőség, nagy gazdasági épületekkel, egy vidéki kereskedelmi göczpontban. —: Bővebbet:

Arad, Piata Luther 3. autó 8.

Rudolf Mosse 1125

Látogassa meg a **Wieni 8.**

Nemzetközi Mintavásárt

(Tavaszi vásár)

1925. március 8-14-ig.

Az ipar- és kereskedelemnek nemzetközi mintakiállítás.

Konkurrenciaképes árak.

125.000 látogató, ezek között 25.000 külföldi vevő különböző államból.

Igen mérsékelt áru menetjegyek az osztrák vasutakon.

Határátlépés 15.000.— o. k. vizummal. 10189

Felvilágosításokkal szolgál a Wieni Mintavásár r.-t. Wien, VII., valamint a hivatalos képviseltsik, Arad: Kereskedelmi és Iparkamara Schenker & Co., Csanádi-palota.

Maoulatura papír 5 kgros osomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóban.

"VICTORIA" takarékpénztár és hitelintézet r.t. Aradon

Részvényalírási felhívás!

Az 1925. február hó 15-én megtartott rendes évi közgyűlés felhatalmazása alapján a "Victoria" Takarékpénztár és Hitelintézet Igazgatósága a jelenlegi 12.000.000 Lei alaptőkéjét 25.000.000 Leire emeli fel, amely célból 130.000 drb. a Lei 100 n. é. új részvényt bocsájt ki alírással a következő feltételek mellett:

1. 120.000 drb. részvényt a régi részvényesek rendelkezésére áll olyképen, hogy mindegyik részvényes, minden egyes régi részvénye után egy új részvényt jegyezhet Lei 120 árban.

2. 10.000 drb. részvényt a nem részvényesek rendelkezésére bocsájt 160 Lei árban, míg a régi részvényesek részvényeiknek kiegészítése végett ezen tételből ugyancsak 120 Lei árfolyamon jegyezhetnek részvényeket.

3. A nem elővételezett és le nem jegyzett részvények az Igazgatóság rendelkezésére maradnak, akik azokat a régi részvényeseknek 120 Lei-ért a nem részvényeseknek pedig 160 Lei-ért fogja eladni. Ezen részvények előjegyzése a részvény kibocsájtási időtartama alatt történik, azonban az Igazgatóság fenntartja magának a részvények szétosztási jogát. Ezen részvények árának kiegyenlítése, a jelen részvényalírási felhívásban közölt feltételek mellett történik.

4. Az elővétel és alírási jog 1925. március 31-ig gyakorolható.

5. A 120 Lei illetve 160 Lei részvényárból 100 Lei az alaptőkéhez, míg a többit a tartalék alapokhoz lesz csatolva.

6. A jegyzett részvények ára 2 részletben fizetendő: és pedig az I-ső részlet fejében a régi részvényesek részvényenként 70 Lei-t, az új részvényesek pedig 110 Lei-t fizetnek az alíráskor, míg a II-ik 50 Lei-es részlet folyó évi április hó 30-ig fizetendő.

7. Azon részvényesek, akik a jegyzett részvényeik teljes árát 1925. március hó 31-ig lefizetik az 1925. évi osztalékban részesednek, ellenben akik részletekben egyenlítik ki a részvények árát, a lefizetett összegek után 14% kamatot élveznek. A meghatározott időpontig be nem fizetett összegek után 16%-os pro rata temporis kamattal lesz felszámítva.

8. Azon részvényesekkel szemben, akik a meghatározott időpontig a részleteket nem egyenlítik ki, az intézet alapszabályai 10. §-nak 2-ik bekezdése lesz alkalmazva, és pedig: a befizetett részletek az intézet tartalék alapjára fordíthatnak, a részvénytulajdonos elveszti egyúttal részvényesi jogát, az illető részvény pedig érvénytelennek lesz nyilvánítva.

9. A jegyzett részvényekről ideiglenes részvényismertvény lesz kibocsájtva.

10. Az 1922. február hó 19-iki közgyűlés elhatározta, hogy a részvényeket 500 Lei-es névértékű címletekre vonja össze, ezen határozat végrehajtása céljából a részvényesek felkértek, hogy részvényeik darab számát egészítsék ki olyképen, hogy azok maradék nélkül oszthatók legyenek 5-el. Ezen célból a régi részvények a forgalomból kivonatnak és ezek ellenében az új részvények kiadásáig névre szóló összevont letéti jegy lesz kiadva.

11. Ezen tranzakcióval kapcsolatban a részvények átírása az alapszabályokban előírt átírási díj beszedése nélkül történik, amennyiben az átírás az elővételi jog gyakorlásakor eszközöltetik.

12. Azon részvényesek akik nem rendelkeznek legalább 5 drb. a 100 Lei n. é. régi részvény felett és a jelen részvénykibocsájtás időtartama alatt nem egészítik ki részvényeik drb. számát legalább 5 drb. a 100 Lei n. é. részvényre, bezárólag 1925. évtől kezdve osztalékban nem fognak részesülni és mindk. 100 Lei n. é. részvény ellenében 120 Lei lesz nekik kamattal együtt kiadva, mint megváltási összeg.

13. Azon részvényesek akik 5-nél több részvennyel rendelkeznek, ellenben a részvényeik drb. száma maradék nélkül nem osztható 5-el és a jelen részvénykibocsájtás tartama alatt sem egészítik ki 5-el osztható számmá, minden régi 5 részvénye után egy darab 500 Lei n. é. részvényt és minden 100 Lei n. é. maradék részvény után 120 Lei-t fognak kapni kamattal együtt. Az ilyen módon beváltásra kerülő maradék részvények sem részesülnek az 1925. évtől kezdve osztalékban.

14. Az 5-re ki nem egészített részvények semmisenek lesznek nyilvánítva.

15. Az elővételi jog gyakorlása a régi részvények bemutatása mellett az alant közölt helyeken történik, ahol lebélyegeztetnek és a 10. pont értelmében 500 Lei névértékű címletekre való becserelés végett visszatartatnak.

16. A részvények elővétele és jegyzése a központon és fiókjainkban történik:

a) az összes román pénzügyintézeteknél, amelyek a „Solidaritatea” tagjai;
b) A Banca Românească, Banca Marmarosch Blank Et. Co., Banca Comercială Română, Banca Generală a Țării Românești és Banca Chrissoveloni bucaresti pénzügyintézeteknél történik.

17. Az új részvényesek 1926. január hó 1-vel lépnek alapszabályszerű jogalkbba.

Arad, 1925. február hó 15-én. AZ IGAZGATÓSÁG.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat anélkül számítjuk. — Minden apró hirdetés ára hétköznap 2 lej, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 6 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szöveget aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhirdetést fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szöveget, amelyik tartalmában vagy eredetijében nem különbözik, azt minden egyes esetben megváltoztatja, illetve helyesbít.

Alkalmazás.

PERFEKT gépirónó, ki románul is tud írodai gyakorlatot keresték. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 946

GÉPIRÓNÓT, aki németül levelez és románul is tud keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 949

GÉPIRASBAN jártas, megbízható irnokot, vagy kisasszonyt keresek ügyvédi irodámba. Román nyelv tudása előny. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 962

KAUCIÓKÉPES tisztviselő, megbízható, gyors munkás bármily írodai foglalkozást esetleg órák könyvelést vállal. Címek Rudolf Mosse hirdetőben. 10195

HARMINC éven felüli szárazdajka kerestetik fiúgyermekhez ki románul vagy németül beszél. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 978

Vétel és eladás.

ELSŐRENDŰ, teljesen jókarban levő komplett szürke madárjávör háló minden elfogadható árért sürgősen eladó. Arad, Str. Minervei (Ilona-u.) 13. 971

RÉGI KÖNYVEKET előnyös áron vásárol Sándor hírlapiroda Arad. 10180

24 m. VALÓDI PERZSASZÓNYEG, futószőnyeg, antik ezüst cukorszalence, ebédő, háló garsonháló szalon berendezések, kis kredenc, tükrös mozdó, ágyak, szekrények, íróasztalok, szék, csillárok, tükrök, üvegajtós szekrények, szalon szekrény, gránát karsatt és gyűrű, fülbevaló, török schálak, függöny, ágyterítők, zongora terítő, szeslon terítő, konyha kredenc, damaszt abrosz, aranyterítők, disztárgyak, festmények, ezüst evőeszközök majolika vázák, stb. itt felnem sorolt tárgyak olcsón eladók. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

60 HP Stock motorkékéhez hűtő, szelepek és szelepdugók kaphatók. Hendl Arad. 10195

TAVASZI DIVATÁLBUM 500 modellel 800 lei utóvétellel Sándor hírlapiroda Arad. 10190

MINDENNEMŰ ezüst tárgyakat, szőnyegeket, antik órákat és antik tárgyakat, egész szoba berendezéseket, egyes butoridarabokat, disztárgyakat stb. bizományba veszek, azok gyors lebonyolításáról gondoskodom. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

ÜZLETI KÖNYVEK hitelesítve, nyomtatványok, írószerek jó minőségben olcsón Max. Molnár si Comp. Arad, Str. Bratianu sarok fizet. főpostával szemben. 9282

ZONGORÁKAT veszek helyben és vidéken. Melis, Arad, Str. Pomoniin (Kaszauca) 21. 15132

BENZINMOTOR 5 HP fűrésszel vagy anélkül, targoncás szivó-nyomó szivattyú két collos turbina szivattyú, két köjárt vasrésze, 10 mázsa prima mész elad. Sztrerek Károly, Mező. 10195

MAHAGONI keresztúros rövid hárompedálos új zongora 80.000 leiért eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 952

ANTIK butorral rendezt be legolcsóbban lakását. Mindennemű ezüstöt, ékszer, pianinót magas árban veszünk. bármilyen lakásberendezést bizományba veszünk Salon Artistique Arad, Fischer Eliz palota. 782

KÖNYVALLVANYT megvételre keresek. Cím Rudolf Mosse Arad. 976

OLCSÓN eladó egy cilindergép. 60-tésnek alkalmas írodaszekrény. Cím „Fortuna” (Wallinger) hirdetőben. Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 31. szám. 10002

Legitimabb irakk eladó.

Megtéríthető Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 7. Dorotheumban. 974

HENGERCSOMAGOLÓ papír vastag és vékony állandóan kapható Knieszer könyvkereskedőnél Arad, Str. Tudor Vla dimirescu (Dobó-ucca.) 6581

FESTMÉNYEK, ebédő és 9 személyes svéd (Rörstrand) porcelán készlet eladó. Ujarad, Főut 4. 934

Ingtalan.

EGY magánház két szoba, konyhás lakással, ömteretes, melléképülettel elátározás miatt sürgősen eladó. Arad, Str. Pionerilor 28. (volt Kosár-u.) 964

MAGÁNHAZ szabad kézből eladó. Arad, Str. Oltuz (Illés-u.) 203-205. 966

LICHTWITZ
LIQUEURS

Kiváló jó és rendkívül olcsó
IPARI SZENET
kedves feltétellel szállít:
FERROCÁRBÓN
Szénkereskedelmi Társaság.
Timisoara.
„Agrár” palota.
Telefon 9. 10187

Magános nőnek

biztos megélhetést nyújtó, jóforgalmu belvárosi élelmiszerüzlet berendezéssel 22.000 leért eladó. Megbízott: 16078

Uranul-iroda Arad, főpostával szemben.

Parcellázásra

alkalmas 1183 m²-es terület, egy kisebb házzal, Aradon a Str. Cogalniceanu (Miklos Kalmán-u.) közvetlen közelben áron eladó. Kizárólagos megbízott: 16079

Uranul-iroda Arad, főpostával szemben

Belvárosi

magánház, 4 szoba, konyha, fürdőszoba lakással 18 lóra tartálló, kocsiszinnel, 300.000 lei teherrel, sürgősen eladó. Megbízott:

Uranul-iroda Arad, főpostával szemben. 16079

Csütörtökön és pénteken friss dunai harcsa és potyka kapható 963

Luttwák József öbgnél, Arad.

Üzlethelyiség.

Arad, Str. Eminescu 28. számú ház. Str. Unirel részén egy továbbá Str. Eminescu 24-26 számú házban KÉT ÜZLETHELYISÉG máias el-sejére kiadó. 15141

Bővebbet Györfly „Mures” hirdetőben Aradon.

Erdélyi ételek
legjobb asztali bor
Büffé
Kiállítás
Hangverseny
!! Tánca !!
Modern vendéglő
BUCUREȘTI, Str. Sărindar 4.

Rác György, Arad, Strada Crisan (Karolina-ucca) 10.

Elvállal nagy és kis hornyolt I. rendű oszerépfedést, zsindeylebontást és új beleceozést, anyag hozzáadással, a legjutányosabb árban